

Grundläggande granskning av Kommunstyrelsen 2024

Vännäs kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1.	Bakgrund.....	3
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
1.3.	Avgränsning	4
1.4.	Revisionskriterier.....	4
1.5.	Genomförande	5
2.	Granskningsresultat.....	6
2.1.	laktagelser	6
3.	Sammanfattande bedömning.....	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bland annat kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionsred (2022) ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionsred*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2024.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
  - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
  - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
  - Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
  - Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och är främst avgränsad till år 2024. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §, om att kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ Kommunstyrelsens reglemente
- ▶ Budget och verksamhetsplan 2024-2025, plan 2026
- ▶ Riktlinjer för intern kontroll

1.4.1. Kommunstyrelsens reglemente

Kommunstyrelsen är enligt reglemente (KF 2023-02-27 §4) kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har helhetsansvaret för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över samtliga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och övriga samarbetsorgan.

1.4.2. Budget och verksamhetsplan 2024, plan 2025-2026

Enligt Vännäs kommuns budget och verksamhetsplan 2024-2025, plan 2026 (KF 2023-06-12 § 43) fastställer kommunfullmäktige övergripande mål uppdelade i fyra perspektiv; *ekonomi, medborgare, medarbetare* och *samhällsutveckling*. Målen utgår från visionen, det vill säga riktningen för hur styrelse och nämnder ska arbeta för att uppnå visionen om det *upplevelsenära Vännäs*. Kommunstyrelsen och nämnderna ska årligen bryta ned kommunfullmäktiges övergripande mål i nämndspecifika mål med indikatorer.

Nämnderna redovisar varje höst sina mål, inklusive verksamhetsplaner med indikatorer, för kommunfullmäktige. Hur nämnderna utformar sina målsättningar bör ske i dialog med kommunstyrelsen.

Mål och resultat följs upp i årsredovisningen. I samband med tertialbokslut ska en preliminär bedömning göras om målen kommer uppnås. Om bedömningen är att målet inte kommer att uppnås ska det i uppföljningen även ingå en beskrivning av vilka insatser som kommer att genomföras för att målet ska uppnås. Kommunstyrelsen tar fram regler för resultatuppföljning.

1.4.3. Riktlinjer för intern kontroll

Riktlinjer för intern kontroll i Vännäs kommun (KF 2020-10-12 § 101) anger att den interna kontrollen är ett verktyg för att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges beslut och bestämmelser i lagar. En bra intern kontroll förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som hindrar kommunen att nå sina mål på ett effektivt och säkert sätt.

Kommunstyrelsen har huvudansvaret för den interna kontrollen inom kommunen. Utöver att bedriva intern kontroll över sina egna verksamheter ska kommunstyrelsen även se över att den fungerar väl i nämnderna.

Intern kontrollplan ska upprättas av varje nämnd under det första kvartalet. Dessa steg ska utföras som en del av den interna kontrollen:

- ▶ Riskanalys.
- ▶ Intern kontrollplan.
- ▶ Uppföljning - Sker löpande enligt beslutat årshjul av ansvarig nämnd/styrelse. Vid slutet av varje år rapporterar nämnderna till kommunstyrelsen, kommunstyrelsen gör sedan en helhetsbedömning av arbetet i årsredovisningen.

1.5. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning, till exempel styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och årsrapporter/verksamhetsberättelser).

Vi använder oss av följande bedömningsskala:

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt		Iakttagelse	Hänvisning till protokoll och EY:s kommentar
1. Styrning av verksamhet	a) Beslutat om verksamhetsmål	✓	2023-11-20 § 139
	b) Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	✓	2023-11-20 § 139
	c) När måluppfyllelse	—	Styrelsen bedömer att nio mål är uppfyllda och sju mål är delvis uppfyllda.
	d) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	✓	Styrelsen har inte beslutat om några åtgärder för att nå högre måluppfyllelse. Däremot framgår av rapporteringen att åtgärder pågår och planeras för mål med låg måluppfyllelse.
2. Uppföljning av verksamhet	a) Följt upp verksamhet i en årsrapport eller motsvarande		2025-03-18 § 21
	b) Följt upp verksamhet i en delårsrapport	✓	2024-10-01 § 105, augusti Styrelsen prognostiserade enligt delårsrapporten att: <ul style="list-style-type: none"> ▶ 10 mål uppnås ▶ 5 mål delvis uppnås ▶ 1 mål uppnås inte Målet om invånarnas möjlighet till inflytande och delaktighet prognostiseras att <i>inte</i> uppnås. Vi noterar att flera av indikatorerna som når delvis måluppfyllelse mäts genom medborgarundersökning vartannat år.
3. Styrning av ekonomi	a) Beslutat om en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2023-11-20 § 139
	b) När målen för ekonomin (inkl. budget)	✓	Styrelsen redovisar ett överskott med 2,1 mnkr.

	c) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	✓	I samband med beslut om delårsrapporten per augusti beslutade styrelsen att hantera prognostiserat underskott genom att inte nyttja buffertar i budgeten.
4. Uppföljning av ekonomi	a) Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2024-05-28 § 43, per april Styrelsen prognostiserade ett underskott om 2,1 mnkr för året, härlett till avdelningarna för infrastruktur, VA och renhållning. 2024-10-01 § 105, augusti Styrelsen prognostiserade ett underskott om 2,7 mnkr för året.
	b) Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2025-03-18 § 21
5. Intern kontroll	a) Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	✓	2024-02-20 § 8 Internkontrollplanen innehåller en riskanalys avseende styrelsens verksamhet och ekonomi.
	b) Beslutat om en internkontrollplan	✓	2024-02-20 § 8
	c) Följt upp internkontrollplanen	✓	2024-06-25 § 76, delårsuppföljning 2025-03-18 § 6, årsuppföljning
	d) Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	ET	Vid uppföljningen fanns inga större avvikelser eller åtgärder att rapportera.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, ◻ = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.1.1. Övriga iakttagelser

- ▶ Vi noterar att kommunfullmäktige inte har beslutat om barn- och utbildningsnämndens reglemente som reviderades under 2023. Nämnden själv har beslutat om reglementet och kommunstyrelsen har inte berett ärendet för beslut i kommunfullmäktige, vilket inte är tillräckligt enligt kommunallagen. Enligt uppgift planerar kommunstyrelsen att behandla reglementet den 18 mars 2025 inför kommunfullmäktige den 1 april 2025.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att kommunstyrelsen *delvis* säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt. Vidare är vår bedömning att styrelsen säkerställt att verksamheten sköts från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? <i>(Baseras på kontrollpunkt 1a, 1b, 1c, 2a & 2b)</i>	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen har beslutat om en verksamhetsplan med mätbara mål. Bedömningen baseras även på att styrelsen uppnår en <i>delvis</i> god måluppfyllelse. Rapporteringen tydliggör att vissa åtgärder vidtagits för ökad måluppfyllelse.
Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? <i>(Baseras på kontrollpunkt 3a, 3b, 3c, 4a & 4b)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att styrelsen har beslutat om en budget och följt upp den via delårsrapporter och i årsredovisning. Bedömningen baseras även på att styrelsen redovisar ett överskott och uppnår sitt ekonomiska mål.
Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll? <i>(Baseras på kontrollpunkt 5a, 5b, 5c & 5d)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att styrelsen har arbetat med intern kontroll i enlighet med fullmäktiges riktlinjer.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställa ändamålsenliga åtgärder för att nå önskad måluppfyllelse

Vännäs mars 2025

Jonna Aimoson
Revisionskonsult, EY

Lydia Andersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Per Stålberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY